

Català

Castellà

Newsletter nº9
Octubre 2018

Pressiona a les fotografies per accedir a cada article

Wealth management

La possibilitat de protegir l'eficàcia del protocol familiar mitjançant els estatuts socials

Corporate

La protecció dels socis minoritaris en les societats mercantils

Tax

La compensació de les pèrdues fiscals

Private Law

El pacte successori a Catalunya

Wealth Management

El pacte successori com a instrument per planificar la successió de l'empresa familiar

Andorra

Obligació de registre del beneficiari efectiu de les societats andorranes

Advisory

Estic gestionant correctament l'actiu circulant?

Indicadors econòmics

Cal diferenciar si són obres de conservació, de millora o és l'arrendatari qui les sol·licita

Què passa quan l'arrendador o l'arrendatari volen fer obres en l'habitatge llogat?

Juan Carlos Díez

Administrador de Finques
Departament de Wealth Management

Què passa quan l'arrendador o l'arrendatari volen dur a terme una obra en l'habitatge? Quina diferència hi ha entre obres de conservació i de millora? Amb quanta antelació ha d'avivar el propietari al seu inquilí? Pot l'arrendatari plantejar una reducció de la renda pels trastorns ocasionats?

Diferenciarem entre obres de conservació i obres de millora:

- Obres de conservació: són les obres de reparació necessàries per mantenir l'habitatge en un estat idoni per poder ser habitada. (Art.21 LAU)
- Obres de millora: no són indispensables per al manteniment de l'habitatge, sinó que únicament augmenten la qualitat i comoditat de l'immoble. (Art.22 LAU)

En cas d'obres de conservació, l'arren-

dador està obligat a realitzar les reparacions necessàries per conservar l'habitatge habitable, sempre i quant la deterioració que faci necessàries tals obres no sigui responsabilitat de l'arrendatari i, sense augment de renda a l'arrendatari.

L'arrendatari haurà de comunicar al propietari, com més aviat millor, la necessitat de dur a terme la reparació. Però, s'haurà de retardar les obres fins a la finalització del contracte, si fos possible, en cas de ser urgent l'arrendatari haurà de suportar-la.

Si l'obra durés més de 20 dies, el propietari està obligat a disminuir l'import del lloguer a l'inquilí en la part proporcional de l'habitació de l'ús del qual estigui sent privat.

Les petites reparacions (cristalls, persianes, panys, aixetes, bombetes, etc.) pròpies de l'ús diari seran a càrrec

sempre i per compte de l'arrendatari.

Quan es tracten d'obres de millora, l'arrendatari està obligat a suportar-les si no pogué diferir-se a la conclusió de l'arrendament. En aquest cas, l'arrendador haurà de notificar a l'arrendatari l'obra per escrit amb almenys tres mesos d'antelació, indicant la seva naturalesa, data de començament, durada i el cost previsible. A més, l'inquilí tindrà un mes des de la notificació per rescindir el contracte, si les obres afectessin de forma acusada a l'ús de l'habitació. Si així ocorregués, l'arrendador no podrà començar les obres fins que no transcorrin dos mesos des del desistiment del contracte. Però si l'arrendatari decideix suportar les obres, aquest tindrà dret a una reducció en la renda proporcional a la part de l'habitació que no estigui gaudint, així com a una indemnització de les despeses que les obres li puguin ocasionar. Això sí, l'inquilí podrà negar-se a la realització de

les obres sempre que pugui demostrar que no són justificables i que aquestes poden ser posposades.

Després d'haver realitzat les obres de millora, l'arrendador una vegada transcorreguts els tres primers anys de durada del contracte tindrà dret a elevar la renda tenint en compte determinades condicions i circumstàncies, saló que s'hagi pactat el contrari.

Què passa si l'arrendatari vol realitzar algun tipus d'obra? Art.23

L'arrendatari està autoritzat a realitzar algunes obres, sense necessitat de consentiment del propietari, com són les obres urgents de conservació o reparació, les petites reparacions o les obres d'adaptació, instal·lació o condicionament de l'habitació. La LAU estableix alguns casos en els quals l'arrendatari necessita del consentiment previ i escrit de l'arrendador.

Si les obres impliquen una modificació dels elements estructurals de l'habitatge o una disminució en les condicions de seguretat, amb el consegüent risc d'esfondrament. Si l'arrendatari no ha obtingut el consentiment per escrit de l'arrendador, aquest pot instar la consegüent demanda per resolució del contracte i exigir a l'arrendatari que reposi l'habitatge al seu estat anterior o conservar la modificació efectuada sense que aquest pugui reclamar indemnització alguna.

Finalment, la llei permet que l'arrendatari minusvàlid (Art.24) pugui realitzar obres en l'habitatge necessàries per a l'adaptació a la seva condició de minusvàlid o a la del seu cònjuge o de la persona amb qui convisqui de forma permanent o a la dels familiars que amb ell convisquin.

Així mateix, l'arrendatari estarà obligat, a la finalització del contracte, a reposar l'habitatge al seu estat anterior, si així ho exigeix l'arrendador.

«Si l'obra durés més de 20 dies, el propietari està obligat a disminuir l'import del lloguer a l'inquilí en la part proporcional de l'habitatge de l'ús del qual estigui sent privat»

El règim de majoria per a l'adopció d'acords socials té uns límits i unes excepcions per tal de protegir als socis minoritaris

La protecció dels socis minoritaris en les societats mercantils

Manel Casal

Advocat

Departament de Corporate

Ens podem trobar que participem en una societat i que no en tinguem el control directe, doncs som titulars de menys del 50% d'accions o participacions, i que no compartim les decisions que adopta la majoria. El règim de majoria dels acords socials tenen uns límits i unes excepcions per tal de protegir als socis minoritaris. Analitzem-ne els deu més comuns.

1. Obtenir informació i documentació dels afers socials

Amb la convocatòria de la junta general els socis poden demanar la documentació o informació que crequin necessari en relació a les qüestions incloses en l'ordre del dia (5% del capital social), que tan sols podrà ser rebutjada si el lliurament de la informació perjudica a la societat, llevat que sigui demandada per almenys el 25 del capital social.

Una adequada anàlisi de l'afer és un

element bàsic i fonamental per plantejar-se les actuacions a realitzar.

2. Convocar, assistència a les junes i fer constàncies en acta

Si bé en les societats anònimes els estatuts poden demanar un nombre mínim d'accions per assistir a la junta, els socis tenen dret a assistir a les junes i fer les constàncies en acta que entengui oportunes, que en alguns casos poden ser rellevants per impugnar posteriorment els acords, com també demanar la seva convocatòria (5% del capital social).

Els socis minoritaris poden designar un representant per tal de redactar l'acta conjuntament amb el secretari.

3. Nomenar auditor

Davant els dubtes dels comptes de la societat, els socis que representin al-

menys el 5% del capital social podran designar un auditor, quins honoraris aniran a càrrec a la societat, per tal que verifiqui la comptabilitat.

4. Acta notarial

De la mateixa manera, els socis que representin el 5% del capital social podran demanar l'assistència d'un notari a la junta general, per tal que n'aixequi acta dels acords i deliberacions. Els seus honoraris aniran a càrrec de la societat.

5. Quòrum reforçat per prendre determinats acords

Els estatuts poden demanar un quòrum superior al 51%, ja sigui del capital representat o dels vots emesos, per tal d'adoptar determinats acords, si bé no se'n pot exigir la unanimitat, que aplica en matèries com operacions de reestructuració, modificació dels estatuts,

avaluar, modificar l'objecte social, nomésament d'administradors, aprovació dels comptes anuals, repartiments de dividends, entre d'altres.

6. Pactes parasocials

Els socis poden convenir fora dels estatuts socials, i per tant que resten en l'àmbit privat dels socis, determinats pactes en relació a qüestions societàries, per exemple: dividend mínim, aportacions a realitzar, dret de sortir de la societat amb transmissió de la participació, opcions de compra o venda davant de determinades circumstàncies, remuneracions per activitats, entre d'altres.

El mes de juny d'enguany vàrem publicar un article sobre els pactes parasocials.

7. Impugnació d'acords

Si el soci entén que els acords socials

perjudiquen l'interès de la societat, o són contraris a la llei o els estatuts, els pot impugnar per la via que estableixin els estatuts, ja sigui per la via judicial o mitjançant arbitratge.

El mes de juliol d'enguany varem publicar un article sobre la impugnació dels comptes anuals.

8. Dret de separació

En els supòsits establerts en la Llei o en els estatuts, per exemple per la no distribució de beneficis, la modificació de l'objecte social, que s'estableixin o es modifiquin prestacions accessòries, modificació del règim de transmissió de les participacions, trasllat del domicili a l'estranger; el soci pot marxar de la societat i en conseqüència la societat ha d'adquirir la seva participació. El dret de separació del soci no és suprimible per la majoria.

9. Abús de la majoria

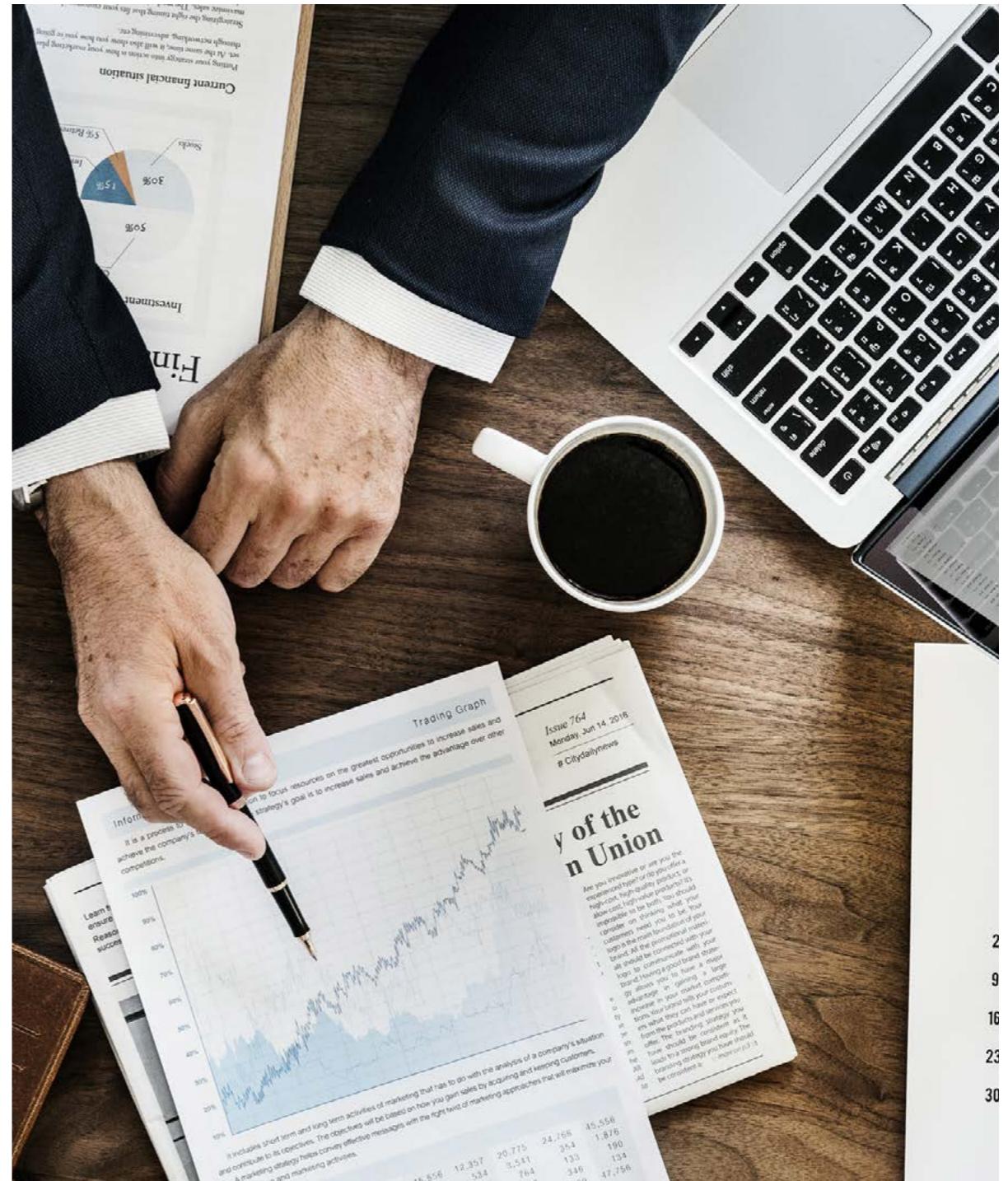
Si l'accord adoptat per la majoria, malgrat complir amb tots els requisits formals, ho ha estat amb la voluntat de perjudicar uns determinats socis, amb abús de la majoria, pot ser anul·lat mitjançant impugnació.

El mes de març d'enguany varem publicar un article sobre l'abús de majoria.

10. Acció de responsabilitat contra l'administrador

Els administradors han de desenvolupar el seu càrrec amb lleialtat i probitat a la societat. Els socis a títol individual que representin almenys el 5% del capital social, a més de la pròpia societat, poden interposar una acció individual de responsabilitat contra l'administrador pels danys que hagin causat al patrimoni dels socis.

La vida societària sempre és complexa, com la vida mateixa doncs n'és un reflex d'aquesta. Per aquest motiu és important adoptar els mecanismes de prevenció necessaris en constituir la societat, mitjançant els estatuts o pactes para-socials escaients, que analitzin i regulin adequadament els aspectes sensibles per socis minoritaris, als efectes de protegir la seva inversió. Un assessorament adequat en un inici pot estalviar molt disgustos posteriors

«Si el soci entén que els acords socials perjudiquen l'interès de la societat, o són contraris a la llei o els estatuts, els pot impugnar per la via que estableixin els estatuts»

Un contribuent que hagi sofert pèrdues patrimonials pot compensar unes amb altres per reduir la factura fiscal de les plusvàlues, fins i tot diferint aquesta compensació en exercicis posteriors. És important analitzar-ho ja que la forma en què inverteixis et farà pagar més o menys impostos

La compensació de les pèrdues fiscals

Daniela Petruzzi

Advocada

Departament de Tax

La compensació es pot donar dins de dos àmbits:

1. Pèrdues d'un patrimoni particular:

Abans de veure com es compensen les pèrdues és necessari assenyalar que la Llei rebutja com a pèrdues aquelles que no es justifiquin, és a dir, de la qual no existeixi prova, tant de l'existència real com de la raó i l'origen de la mateixa. Amb la modificació de la redacció de l'article 49 de la LIRPF, amb la Llei 26/2014, de 27 de novembre, s'estableix que la integració i compensació a la base imposable de l'estalvi es compensen entre sí els saldos positius i negatius dels rendiments de l'exercici de la base de l'estalvi (rendiments del cabdal mobiliari: interessos, cupons, dividends, venda de bons, assegurances...).

Si després d'aquesta operació continua havent-hi saldo negatiu, es pot com-

pensar amb el saldo positiu de les rendes de la base de l'estalvi, amb un límit del 20% d'aquest saldo positiu en 2017 i 25% en 2018 i següents.

Finalment, si encara queda saldo negatiu, tenim els quatre exercicis següents per compensar-ho.

Encara que en un determinat any el contribuent no tingui guanys o rendiments de l'estalvi amb els quals compensar les pèrdues, és important declarar-les perquè la situació pot canviar en exercicis posteriors i generar-se ingressos.

Per això és important planificar si es té intenció de vendre algun immoble amb guany, o algun fons d'inversió o accions amb guany, ja que es podria analitzar en quin exercici realitzar aquestes operacions per poder aprofitar la compensació amb les pèrdues obtingudes.

Encara que en un determinat any el contribuent no tingui guanys o rendiments de l'estalvi amb els quals com-

pensar les pèrdues, és important declarar-les perquè la situació pot canviar en exercicis posteriors i generar-se ingressos.

2. Bases negatives dins del patrimoni empresarial:

A nivell societari, les pèrdues també poden tenir un impacte molt significatiu en la presa d'importants decisions de compra i venda d'empreses.

En el cas de l'Impost de societats, sempre que al final de l'exercici la base imposable de l'impost obtinguda per l'empresa resulti ser negativa, l'entitat tindrà dret, d'una banda, a compensar les pèrdues encara que aquestes procedeixin exclusivament d'ajustos fiscals, i per un altre a la devolució de totes les retencions suportades, pagaments fraccionats i ingressos a compte efectuats.

La Llei de l'Impost de societats per-

met doncs disminuir els beneficis fiscais d'un exercici amb pèrdues fiscals d'exercicis anteriors, i encara que no s'estableix límit temporal algun, si es determina el límit quantitatiu del 70 % de la base imposable prèvia a l'aplicació de la reserva de capitalització i a la seva integració. Encara que, en qualsevol cas, es podran compensar en el període impositiu bases imposables negatives fins a l'import d'1.000.000 d'euros, o la part proporcional en el cas que el període impositiu sigui inferior a l'any.

Quant al període amb el qual expliquen les empreses per poder compensar les pèrdues, indicar que el termini ha canviat molt al llarg del temps, doncs aquest s'ha anat ampliant amb la finalitat d'afavorir la creació d'empreses. Actualment i per a períodes impositius iniciats amb posterioritat a l'1 de gener del 2015, la base imposable negativa d'un

període podrà compensar-se amb bases imposables positives dels exercicis següents sense límit temporal algun.

És important tenir en compte que el dret de l'Agència Tributària per iniciar un procediment de comprovació de les bases imposables negatives compensades o pendents de compensació prescriurà als 10 anys a explicar des de l'endemà a aquell que finalitzi el termini establert per presentar la declaració o autoliquidació corresponent al període impositiu en què es va generar el dret a la seva compensació, per la qual cosa s'ha de guardar tota la documentació que justifiqui l'existència d'aquestes bases durant aquest període de temps.

Amb caràcter general, el dret a la compensació no té caràcter transmissible, per la qual cosa només l'empresa que ho va generar pot exercir-ho. L'excepció la constitueixen les empreses que es dissolen com a conseqüència d'una fusió o una escissió total en aquest cas el dret de compensació sí podrà transmetre's a l'empresa adquirent.

D'altra banda també, les bases imposables negatives són una de les causes d'exclusió del règim de consolidació fiscal en l'Impost de societats. La llei diu que quan al tancament de l'exercici alguna entitat pertanyent al grup acumuli unes pèrdues (incloses les generades en aquest exercici) que deixin reduït el seu patrimoni net a una quantitat inferior a la meitat de la seva capital social, "tret que a la conclusió de l'exercici en el qual s'aproven els comptes anuals (és a dir, en l'exercici següent) aquesta última situació hagués estat superada" (article 58.4.d. de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost de societats, o "LIS").

No obstant això, per a l'exercici 2015 i següents únicament haurà de comparar-se la situació

patrimonial de la companyia en referència a la data del tancament dels exercicis, amb independència que durant l'any s'hi hagi restablert, encara que només sigui temporalment, tal situació patrimonial. Així, si durant dos exercicis consecutius els seus comptes anuals presenten una situació de desequilibri patrimonial aquesta entitat haurà quedat exclosa del grup amb efectes retroactius.

En conclusió, en aquestes situacions convindrà plantejar-se, unes setmanes abans que es tanqui el següent exercici, la necessitat o no de dur a terme alguna ampliació de capital o aportació de socis per corregir tal situació al més aviat possible.

«La Llei de l'Impost de societats permet doncs disminuir els beneficis fiscals d'un exercici amb pèrdues fiscals d'exercicis anteriors»

A diferència del que ocorre amb el testament, el pacte successori és essencialment irrevocable. Per això, tret que els seus atorgants decideixin modificar el pacte successori o resoldre-ho, no perdrà vigència

El pacte successori a Catalunya

Elisa Ayguavives

Advocada

Departament de Private Law

Enfront del testament, la institució del pacte successori permet excloure possibles sorpreses una vegada produïda la defunció, al moment d'obrir el testament.

A diferència del que ocorre amb el testament, el pacte successori és essencialment irrevocable. Per això, tret que els seus atorgants decideixin modificar el pacte successori o resoldre-ho, no perdrà vigència. No podrà ser modificat o variat de forma unilateral.

Vegem en què consisteix el pacte successori.

¿Qué es el pacto sucesorio?

La definició la trobem en l'article 431.1 del Codi Civil de Catalunya i el primer que ha de tenir-se en compte és que, a diferència del testament, en el pacte successori intervenen com a mínim dos o més persones.

Del que es tracta, en definitiva, és que mitjançant aquesta figura una persona pugui disposar la seva successió instantíun un hereu (o varis) o realitzant una atribució particular a favor d'algú (per exemple, un llegat); i una altra persona (o diverses) accepta la disposició efectuada al seu favor.

L'ordenació de l'última voluntat del causant pot fer-se amb la mateixa amplitud que en un testament, per la qual cosa podran imposar-se, per exemple càrregues sobre els afavorits tals com les de cura i atenció d'algún dels atorgants o de tercers; la del manteniment de l'empresa familiar o l'establiment professional.

En escriptura pública i publicitat

Els pactes successoris han d'atorgar-se en escriptura pública perquè siguin vàlids. Una vegada atorgada l'escriptura

pública, el Notari ho comunicarà al Registre d'Actes d'Última Voluntat com ocorre amb els testaments.

A més, el pacte successori serà inscribible en el Registre de la Propietat, podran fer-se constar en el llibre registro de socis o en el llibre registro d'accions nominatives i fins i tot pot fer-se constar l'existència del mateix en el Registre Mercantil amb l'abast i de la forma que la llei estableix per a la publicitat dels protocols familiars, sense perjudici que constin, a més, les clàusules estatutàries que es refereixin al mateix.

Qui poden atorgar un pacte successori?

D'acord amb el que es disposa en l'article 431.2 del Codi Civil de Catalunya:

Pot atorgar-se pactes successoris sol amb les següents persones:

- a) El cònjuge o futur cònjuge.
  - b) La persona amb qui conviu en parella estable.
  - c) Els parents en línia directa sense limitació de grau, o en línia col·ateral dins del quart grau, en tots dos casos tant per consanguinitat com per afinitat.
  - d) Els parents per consanguinitat en línia directa o en línia col·ateral, dins del segon grau, de l'un altre cònjuge o convísquent.
- Fixem-nos en què es parla de atorgant, que no d'afavorits, doncs els afavorits poden ser tercieres persones que no concorren a l'acte i en relació amb les quals únicament es demana que sobrevisquin al temps de morir el causant.
- Finalment, com és lògic, els atorgants

hauran de ser majors d'edat i gaudir de plena capacitat d'obrar.

I si els atorgants canvien d'opinió?

Est és el punt pel qual en molts escenaris, el pacte successori és avantatjós respecte del testament. Vegem per què.

Si els atorgants es posen d'acord a deixar sens efecte, o a modificar aspectes concrets del pacte successori, podran fer-ho sense problemes, per descomptat, en escriptura pública. Però el citat acord de tots els atorgants serà necessari.

Això significa, i així ho ha previst expressament la norma, que la modificació o resolució d'un pacte successori no serà possible a partir del moment en què mori un dels atorgants.

No obstant això això, si va haver-hi més de dos atorgants, solament es requerirà l'accord unànim entre aquells als qui afecti la concreta modificació o resolució.

Podria revocar-se el pacte successori per la voluntat d'un sol atorgants?

Com hem vist, l'essència del pacte successori és la seva irrevocabilitat, doncs a diferència del testament (unilateral), el pacte successori és un acord entre 2 o més persones. Conseqüència d'això és que si no existeix consens o unanimitat en els atorgants de cara a la modificació o revocació del pacte successori, aquesta possibilitat haurà de fonamentar-se en alguna previsió que s'hagi contemplat en el propi pacte.

La revocació del tot o d'una part del pacte successori vàlid exigirà que concorri un motiu vàlid, i mai serà tan senzill com la modificació o re-

vocació de la voluntat plasmada en testament. Com a última prevenció, a fi d'evitar abusos, es contempla que la revocació haurà de promoure's en el termini de 4 anys des que aparegués la causa (sota pena de caducitat), i que qualsevol revocació haurà de notificar-se als afectats, que disposaran del termini d'un mes per oposar-se a això. Formulada, si escau oposició pels afectats, l'interessat vindrà obligat a interposar acció judicial en el termini d'un any.

Podrà el pacte successori veure's afectat en cas de crisi matrimonial o de convivència?

Com a regla general, l'article 431.17 del Codi Civil de Catalunya estableix que la nul·litat del matrimoni, la separació, el divorci, o l'extinció de la parella estable, de qualsevol dels atorgants, no alterarà l'eficàcia dels pactes successoris (a diferència del que ocorre amb els testaments), tret que s'hagués pactat expressament una altra cosa.

Conclusions

De la regulació de la institució del pacte successori en el dret català es deriva que estem davant un instrument de fabulosa utilitat en moltes de les situacions que d'ordinari es presenten en la vida de les persones.

Pensem, per exemple, en el cas que es busqui preservar la continuïtat i indivisibilitat de l'empresa o negoci familiar en generacions futures; o en els supòsits en què es pretengui, per exemple, en un escenari de crisi conjugal o afectiva, assegurar que la titularitat d'un determinat ben compartit recaurà en un determinat descendent comú; o simplement, es desitgin vincular les disposicions successòries de diverses persones de manera que no pugui una d'elles prendre un camí independent sense el coneixement dels altres.

Estem convençuts que pot ser l'instrument ideal per assegurar el relleu generacional de l'empresa familiar

El pacte successori com a instrument per planificar la successió de l'empresa familiar

Carlos Muñoz
Advocat

Departament de Wealth Management

Després de l'article referent a la definició dels pactes successoris segons el regulat en el Codi Civil de Catalunya, convé detenir-nos en l'anàlisi de la utilització d'aquests per a la planificació de la successió de l'empresa familiar ja que estem convençuts que pot ser l'instrument ideal per assegurar que el relleu generacional es desenvolupa d'una determinada manera.

En el sentit de l'anterior, el pacte successori el podrà signar l'empresari amb el seu familiar o familiars (recordem que admet l'atorgament amb una pluralitat de persones) de manera que es regularà la transmissió de l'empresa d'una determinada manera i a favor d'una o diverses persones, subjectant-ho això a una sèrie de condicions. A més, el pacte successori és essencialment irrevo-

cable, puix que requereix de l'accord de totes les persones que ho van atorgar per a la seva modificació o revocació.

En la majoria de les ocasions, la preocupació de l'empresari serà l'assegurament que l'empresa o del patrimoni familiar es mantingui dins de la família i la millor continuïtat d'aquesta, a l'efecte de la qual es podrà acordar la transmissió de la propietat de l'empresa i, també, la successió en l'adreça de la mateixa. A més, recordem que, igual que els protocols familiars, els pactes successoris podran inscriure's en el Registre Mercantil.

Sobre l'adreça de l'empresa

El pacte successori permet regular qui s'encarregarà de l'administració de la companyia una vegada es produueixi la

successió, regulant què familiar o familiars ostentà aquest càrrec i fins i tot permetria designar una persona externa a la família perquè desenvolupi aquesta funció. D'aquesta manera, es forçarà als futurs propietaris al nomenament d'aquesta determinada persona per ocupar aquest càrrec.

Sobre la transmissió de l'empresa

Serà més comuna trobar en pactes successoris disposicions encaminades a acordar l'o les persones que rebran la propietat de l'empresa, podent regular, fins i tot, la distribució de les accions o participacions de la companyia entre els diferents membres de la família en funció de la seva dedicació a la mateixa. A més, se solen acordar disposicions adicionals, com pot ser prohibicions de

disposar a favor de tercers o tercera aliens a la família, polítiques de distribució de dividends, règim de majories per a l'adopció d'accords i unes altres molt diverses limitacions o previsions per al millor funcionament de l'empresa familiar.

Tributació

En tractar-se de disposicions amb efectes, en la majoria dels casos, mortis causa, l'adquisició de béns per la via hereditària constituirà el fet imposable de l'impost sobre Successions.

Diferent és la tributació d'aquells pactes successoris que contemplin l'atribució de present, això és, que impliquin la transmissió de la plena propietat d'un ben al futur hereu, per part del futur causant

com un avanç de l'herència. En aquests casos, la transmissió tributarà per l'impost sobre successions, però aquest es reportarà al moment en què es ferm el pacte. Quant a la tributació del futur causant o *transmitente, Direcció general de Tributs considerava (mitjançant diverses consultes, entre elles la CV 1521-14 o la CV 1543-15) que, malgrat constituir el fet imposable de l'impost sobre donacions, en seu del *transmitente es produïa un guany patrimonial subjecte a l'IRPF. No obstant això, el Tribunal Suprem, mitjançant Sentència de 9 de febrer de 2016 es va pronunciar sobre les "aportacions" gallegues (figura molt similar al pacte successori català) establint que la naturalesa jurídica del pacte successori no ha d'alterar-se per l'anticipació de l'efecte patrimonial a la mort, del que resultaria aplicable l'exempció de l'art. 33.3 b) de l'IRPF.

Com hem apuntat, la referida sentència versa sobre les "aportacions" gallegues, figura similar al pacte successori català però l'aplicació del qual ha de ser estudiada amb cautela, així que entenem que és necessària una regulació específica que ens aporti seguretat jurídica.

---

*«La preocupació
de l'empresari serà
l'assegurament que
l'empresa o del patrimoni
familiar es mantingui dins
de la família i la millor
continuitat d'aquesta»*

Les societats i altres entitats jurídiques hauran de declarar obligatòriament els seus beneficiaris efectius en els registres de Societats Mercantils, d'Associacions i de Fundacions. La Llei de prevenció i lluita contra el blanqueig exigeix identificar els beneficiaris efectius a partir de l'1 de gener de 2018 i el reglament estableix aquesta obligació per abans del 31 de desembre de 2018

Obligació de registre del beneficiari efectiu de les societats andorranes

Meritxell Alarcón

Advocada

Virtus Advocats

El Govern e l dia 5 de setembre de 2018 va aprovar el Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius en els registres d'entitats jurídiques.

Aquest text desenvolupa el que disposa la Llei 14/2014, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, i dona compliment a les recomanacions del Grup d'Acció Financera (GAFI) i d'altres normatives i directives europees. Alhora, desenvolupa els procediments per subministrar als Registres de Societats Mercantils, d'Associacions i Fundacions, la informació relativa als beneficiaris efectius de les entitats inscrites, i garanteix que aquesta informació es mantingui actualitzada i sigui precisa.

També es regula el procediment d'accés a aquesta informació per part de la

Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND) i altres autoritats competents, dels subjectes obligats i de les persones i les organitzacions que acreditin un interès legítim, petició que es formularà per escrit

De conformitat amb l'apartat 3 de l'article 3 de la Llei 14/2017 **el beneficiari efectiu és:**

→ **En el cas de les persones físiques:**

La persona o persones físiques que controlin en últim terme el client i/o la persona o persones físiques per compte de les quals es realitza l'operació o l'activitat. El beneficiari efectiu inclou, com a mínim:

→ **En el cas de les persones jurídiques:**

La persona o persones físiques que en últim terme tinguin la propietat o el

control d'una persona jurídica a través de la propietat directa o indirecta d'un percentatge suficient d'accions o drets de vot o drets de propietat en aquesta entitat, incloses les carteres d'accions al portador, o mitjançant el control per altres mitjans, exceptuant les societats que cotitzin en un mercat regulat i que estiguin subjectes a requisits d'informació d'acord amb normes internacionals que garanteixin l'adequada transparència de la informació sobre la propietat.

A aquests efectes es considerarà que ostenta la propietat directa de la societat o entitat pel fet que una persona física tingui almenys una participació del 25%.

El fet que una societat que estigué sota el control d'una o diverses persones físiques, o que múltiples societats, que estiguin al seu torn sota el control de la mateixa persona o persones físiques,

tingui una participació al capital social d'almenys el 25%.

En cas que, una vegada esgotats tots els mitjans possibles i sempre que no hi hagi motius de sospita, no s'identifiqui a cap persona conforme a l'apartat anterior o en cas que hi hagi dubtes que la persona o persones identificades siguin els beneficiaris efectius, ho serà la persona o persones físiques que exerceixin la direcció efectiva mitjançant altres mitjans.

En cas que no s'hagi identificat a cap persona física conforme a l'incís anterior, esdevindrà beneficiari efectiu la persona física que actui com a conseller delegat o amb poders executius equivalents.

Obligacions formals

Així, les entitats jurídiques hauran de

declarar obligatòriament en els registres pertinents qui són els seus beneficiaris efectius, així com hauran de portar un llibre registre dels beneficiaris efectius que hauran de subministrar al registre corresponent.

La Llei de prevenció i lluita contra el blanqueig exigeix identificar els beneficiaris efectius a partir de l'1 de gener de 2018 i el reglament estableix aquesta obligació per abans del 31 de desembre de 2018. Aquesta obligació exigeix inscriure a més dels socis, els beneficiaris efectius de les societats, sucursals, fundacions i associacions andorranes.

Els subjectes obligats han de conservar registres de les mesures preses per identificar el beneficiari efectiu conforme als incisos anteriors.

Les societats i sucursals subministraran al Registre de Societats les dades dels beneficiaris efectius mitjançant el formulari que s'inclou en el Reglament, en el termini de 15 dies hàbils des de la data d'atorgament de l'escriptura pública de constitució, o al del canvi dels mateixos. El notari que autoritza l'escriptura pública de constitució pot trametre directament les dades dels beneficiaris efectius mitjançant el mandat dels membres de l'òrgan d'administració.

Si no és preceptiva l'escriptura pública que determini el canvi del beneficiari efectiu, cal comunicar-ho en el termini de dos mesos a comptar de l'adopció de l'accord.

Les societats, associacions i fundacions poden sol·licitar de manera motivada al registre corresponent que se suspengui l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius o que

es limiti a una part de la informació en cas de risc de frau, segrest, xantatge, violència o intimidació o si el beneficiari efectiu és un menor o té alguna incapacitat no relacionada amb l'edat.

Finalment cal tenir en compte que les societats, sucursals, associacions i fundacions ja constituïdes hauran d'inscriure els beneficiaris efectius **abans del 31 de desembre de 2018**, d'acord amb els requisits exposats anteriorment. Consulta'n si tens qualsevol dubte.

«Cal tenir en compte que les societats, sucursals, associacions i fundacions ja constituïdes hauran d'inscriure els beneficiaris efectius abans del 31 de desembre de 2018»

Les empreses més rendibles presenten períodes més curts en existències i deutors que les menys rendibles

Estic gestionant correctament l'actiu circulant?

Xavier Puiggrós

Economista

Departament de Advisory

Si en l'article anterior analitzàvem l'evolució del cashflow i la seva importància tant en l'anàlisi finançera com comptable, en aquest article volem posar l'accent en la gestió d'aquest actiu corrent que en la majoria de les PIMES del nostre país representa una part important de l'actiu total de les empreses.

Per aquest mateix fet, és molt important la gestió que fem d'aquest actiu circulant ja que d'aquesta gestió depèn en bona mesura la rendibilitat i la liquiditat de l'empresa.

Com ja vàrem veure també en l'article d'“Anàlisis de Masses patrimonials”, el capital corrent o Fons de Maniobra es calculava com la diferència entre l'Actiu Corrent i el Passiu Corrent. En el cas de que aquesta diferència sigui positiva, ens voldrà dir que una part d'aquest està finançat amb recursos ja siguin propis o aliens, a llarg termini.

Per el correcte funcionament d'una so-

cietat, sempre fent referència en la gestió del circulant, és recomanable que:

- El fons de maniobra sigui positiu.
- Que aquest es mantingui positiu al llarg del temps.

Però per què aquest segon punt es compleixi, és necessari que el finançament sigui a llarg termini via:

- A través del finançament del propi cicle d'explotació (proveïdors i altres creditors).
- Per mitjà de recursos permanents (Patrimoni Net i fons alienes a llarg termini)

La necessitat de recórrer a aquesta segona via de finançament ve explicada per la diferència entre el Període Normal Mitjà de Maduració Tècnic o Econòmic i el Període Mitjà de Pagament.

Període normal mitjà de maduració tècnic o econòmic

També conegut com a Cicle de l'Actiu Corrent, es el temps mitjà que transcorrer entre que es compren les matèries primeres que utilitzarem per a la producció, es transformen i es venen i finalment fins que s'arriben a cobrar als clients.

Període mitjà de pagament

També conegut com a Cicle del Passiu Corrent, comença a comptar el temps mitjà des de que s'adquireixen tots els factors necessaris per a la producció fins que finalment es paga als proveïdors i altres creditors.

La diferència entre aquests dos càlculs, s'anomena el Cicle de Caixa o Període Normal Mitjà de Maduració financer.

El resultat ens indica, de mitjana, el temps que transcorrer des de que s'ha pagat al proveïdors fins que finalment

hem cobrat dels clients. En el cas de que el Cicle de Caixa sigui positiu, voldrà dir que paguem molt abans als nostres proveïdors que no pas cobrem les vendes realitzades. En aquest cas ens farà falta un finançament extra, ja sigui propi o aliè, ja que no tindrem suficients recursos per finançar-nos amb els recursos propis d'explotació.

Com es pot observar, la majoria de les partides tant de l'actiu corrent com el passiu corrent, són variables rellevants en els càlculs d'ambdós períodes ja que estan directament relacionats amb els cicles d'explotació.

Per tant, una gestió eficient de les diferents partides que engloben el curt termini (existències, caixa, clients, proveïdors...) serà determinant per el futur de la nostra empresa, i està demostrat que aquelles empreses que presenten períodes més curts en la rotació de les existències o en el pagament i cobrament de les activitats d'explotació tenen unes rendibilitats més elevades.

[Web](#)[Inici](#)

INDICADORS ECONÒMICS

Evolució del deute públic espanyol i el seu cost financer per a tots els ciutadans

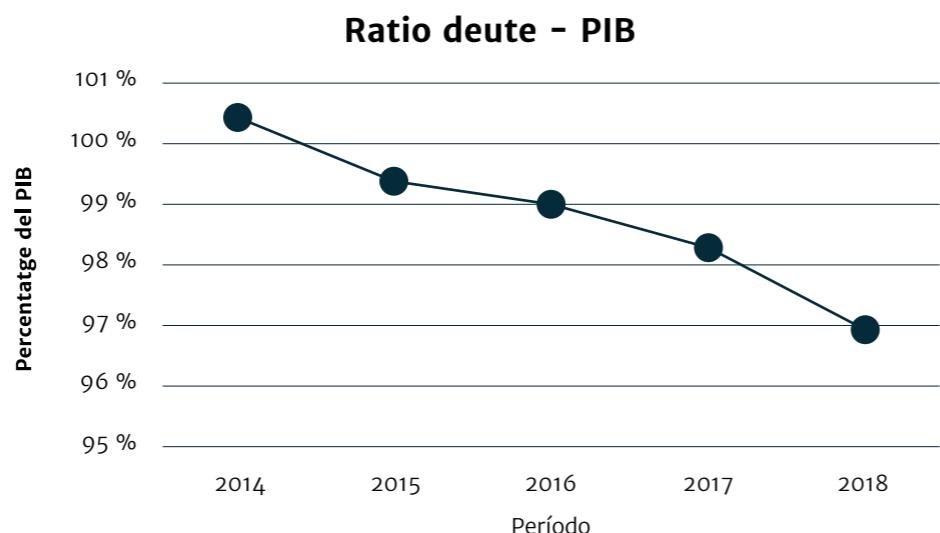
Xavier Puiggrós

Economista

Departament de Advisory

Durant els últims anys, el deute públic ha estat una de les grans febleses de l'economia espanyola i que ha arribat a suposar el 100% del PIB del país.

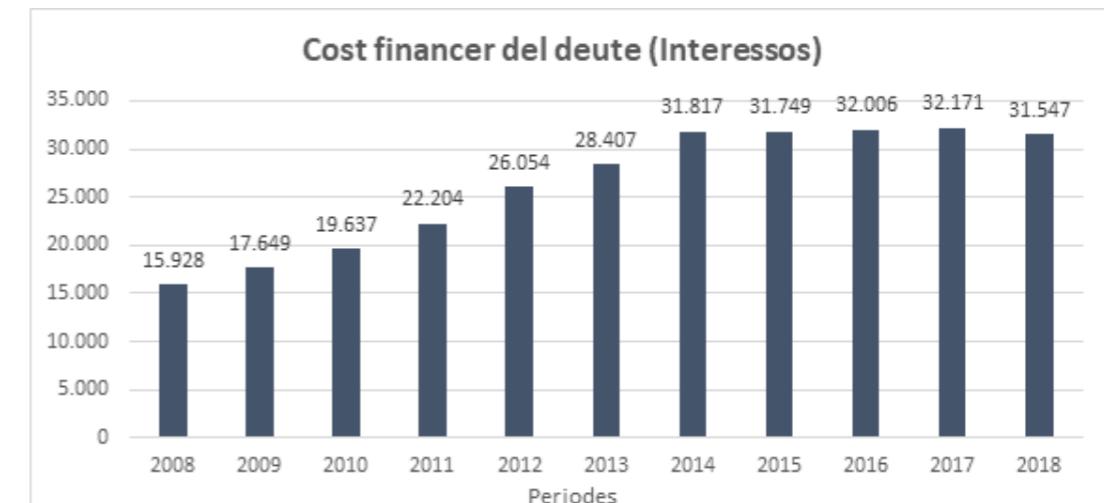

Aquest deute té un cost financer en forma d'interessos per a tots els ciutadans d'aquest país. Els pressupostos de l'estat contemplaven per a l'exercici 2018 una despesa de 31.547 milions d'euros, només en interessos. I encara que no ho sembli, aquesta xifra suposa un descens de l'1,9% respecte al cost en interessos de deute pressupostat en l'exercici anterior i és la xifra més baixa des de 2012.

El cost del deute ha anat augmentant durant els exercicis on la crisi ha tingut més impacte al país fins a estabilitzar-se durant l'exercici 2014 després d'un augment important des del

2012 a causa principalment del rescat de la banca espanyola amb fons europeus.

La regulació dels tipus d'interès fixats pel Banc Central Europeu ha estat un dels elements més importants per a l'estabilització del cost financer del deute públic espanyola en els últims anys ja que ha permès a l'estat finançar-se a un tipus d'interès que s'acosta al 0%.

Web

Inici

Català

Castellà

Newsletter nº9
Octubre 2018

Presiona a las fotografías para acceder a cada artículo

Wealth management

¿Que pasa cuando el arrendador o el arrendatario quieren hacer obras en la vivienda alquilada?

Corporate

La protección de los socios minoritarios en las sociedades mercantiles

Tax

La compensación de las pérdidas fiscales

Private Law

El pacto sucesorio en Catalunya

Wealth Management

El pacto sucesorio como instrumento para planificar la sucesión de la empresa familiar

Andorra

Obligación de registro del beneficiario efectivo de las sociedades andorranas

Advisory

¿Estoy gestionando de forma correcta el Artículo Circulante?

Indicadores económicos

Hay que diferenciar si son obras de conservación, de mejora o es el arrendatario quien las solicita

¿Que pasa cuando el arrendador o el arrendatario quieren hacer obras en la vivienda alquilada?

Juan Carlos Díez

Administrador de Fincas

Departamento de Wealth Management

¿Qué ocurre cuando el arrendador o el arrendatario quieren llevar a cabo una obra en la vivienda? ¿Qué diferencia hay entre obras de conservación y de mejora? ¿Con cuánta antelación debe avisar el propietario a su inquilino? ¿Puede el arrendatario plantear una reducción de la renta por los trastornos ocasionados?

Diferenciaremos entre obras de conservación y obras de mejora:

- Obras de conservación: son las obras de reparación necesarias para mantener la vivienda en un estado idóneo para poder ser habitada. (Art.21 LAU)
- Obras de mejora: no son indispensables para el mantenimiento de la vivienda, sino que únicamente aumentan la calidad y comodidad del inmueble. (Art.22 LAU)

En caso de obras de conservación, el

arrendador está obligado a realizar las reparaciones necesarias para conservar la vivienda habitable, siempre y cuanto el deterioro que haga necesarias tales obras no sea responsabilidad del arrendatario y, sin aumento de renta al arrendatario.

El arrendatario deberá comunicar al propietario, a la mayor brevedad posible, la necesidad de llevar a cabo la reparación. Pero, se tendrá que retrasar las obras hasta la finalización del contrato, si fuese posible, en caso de ser urgente el arrendatario deberá soportarla.

Si la obra durase más de 20 días, el propietario está obligado a disminuir el importe del alquiler al inquilino en la parte proporcional de la vivienda de cuyo uso esté siendo privado.

Las pequeñas reparaciones (cristales, persianas, cerraduras, grifos, bombillas, etc.) propias del uso diario serán a cargo

siempre y por cuenta del arrendatario.

Cuando se tratan de obras de mejora, el arrendatario está obligado a soportarlas si no pudiera diferirse a la conclusión del arrendamiento. En este caso, el arrendador deberá notificar al arrendatario la obra por escrito con al menos tres meses de antelación, indicando su naturaleza, fecha de comienzo, duración y el coste previsible. Además, el inquilino tendrá un mes desde la notificación para rescindir el contrato, si las obras afectasen de forma acusada al uso de la vivienda. Si así ocurriera, el arrendador no podrá comenzar las obras hasta que no transcurran dos meses desde el desistimiento del contrato. Pero si el arrendatario decide soportar las obras, éste tendrá derecho a una reducción en la renta proporcional a la parte de la vivienda que no esté disfrutando, así como a una indemnización de los gastos que las obras le puedan ocasionar. Eso sí, el inquilino podrá negarse a la rea-

lización de las obras siempre y cuando pueda demostrar que no son justificables y que éstas pueden ser pospuestas.

Después de haber realizado las obras de mejora, el arrendador una vez transcurridos los tres primeros años de duración del contrato tendrá derecho a elevar la renta teniendo en cuenta determinadas condiciones y circunstancias, salvo que se haya pactado lo contrario.

¿Qué pasa si el arrendatario quiere realizar algún tipo de obra? Art.23

El arrendatario está autorizado a realizar algunas obras, sin necesidad de consentimiento del propietario, como son las obras urgentes de conservación o reparación, las pequeñas reparaciones o las obras de adaptación, instalación e acondicionamiento de la vivienda. La LAU establece algunos casos en los que el arrendatario necesita del consentimiento previo y escrito del arrendador.

Si las obras implican una modificación de los elementos estructurales de la vivienda o una disminución en las condiciones de seguridad, con el consiguiente riesgo de derrumbamiento. Si el arrendatario no ha obtenido el consentimiento por escrito del arrendador, éste puede instar la consiguiente demanda por resolución del contrato y exigir al arrendatario que reponga la vivienda a su estado anterior o conservar la modificación efectuada sin que éste pueda reclamar indemnización alguna.

Finalmente, la ley permite que el arrendatario minusválido (Art.24) pueda realizar obras en la vivienda necesarias para la adaptación a su condición de minusválido o a la de su cónyuge o de la persona con quien conviva de forma permanente o a la de los familiares que con él convivan.

Asimismo, el arrendatario estará obligado, a la finalización del contrato, a reponer la vivienda a su estado anterior, si así lo exige el arrendador.

«Si la obra durase más de 20 días, el propietario está obligado a disminuir el importe del alquiler al inquilino en la parte proporcional de la vivienda de cuyo uso esté siendo privado»

El régimen de mayoría para la adopción de acuerdos sociales tienen unos límites y unas excepciones para proteger a los socios minoritarios

La protección de los socios minoritarios en las sociedades mercantiles

Manel Casal*Abogado*

Departamento de Corporate

Nos podemos encontrar con una participación minoritaria en una sociedad y que no tengamos el control directo, pues somos titulares de menos del 50% de acciones o participaciones, y que no compartamos las decisiones que adopta la mayoría. El régimen de mayoría de los acuerdos sociales tiene unos límites y unas excepciones para proteger a los socios minoritarios. Analicemos los diez más comunes.

1. Obtener información y documentación de los asuntos sociales

Ante la convocatoria de la junta general, los socios pueden pedir la documentación o información que crean necesaria en relación a las cuestiones incluidas en la orden del día (5% del capital social), que tan sólo podrá ser rechazada si la entrega de la información perjudica a la sociedad, salvo que sea pedida por al menos el 25 del capital social.

Un adecuado análisis del asunto a tratar es un elemento básico y fundamental para plantearse las actuaciones a realizar.

2. Convocar, asistir a las juntas y hacer constancias en acta

Si bien en las sociedades anónimas los estatutos pueden pedir un número mínimo de acciones para asistir a la junta, los socios tienen derecho a asistir a las juntas y hacer las constancias en acta que entienda oportunas, que en algunos casos pueden ser relevantes para impugnar posteriormente los acuerdos, como también pedir su convocatoria (5% del capital social).

Los socios minoritarios pueden designar un representante para redactar el acta conjuntamente con el secretario.

3. Nombrar auditor

Si las cuentas de la sociedad generan dudas al socio minoritario, que representen al menos el 5% del capital social, podrá designar un auditor, cuyos honorarios irán a cargo de la sociedad, para que verifique la contabilidad.

4. Acta notarial

Del mismo modo, los socios que representen el 5% del capital social podrán pedir la asistencia de un notario a la junta general, para que levante acta de los acuerdos y deliberaciones. Sus honorarios irán a cargo de la sociedad.

5. Quórum reforzado para tomar determinados acuerdos

Los estatutos pueden exigir un quórum superior al 51%, ya sea del capital representado o de los votos emitidos, para adoptar determinados

acuerdos, si bien no pueden exigir la unanimidad, que aplica en materias como operaciones de reestructuración, modificación de los estatutos, avalar, modificar el objeto social, nombramiento de administradores, aprobación de las cuentas anuales, repartos de dividendos, entre otros.

6. Pactos parasociales

Los socios pueden convenir fuera de los estatutos sociales, y por lo tanto se mantienen en el ámbito privado de los socios, determinados pactos en relación a cuestiones societarias, por ejemplo: dividendo mínimo, aportaciones a realizar, derecho de salir de la sociedad con transmisión de la participación, opciones de compra o venta ante determinadas circunstancias, remuneraciones por actividades, entre otros.

El mes de junio de este año publicamos un artículo sobre los pactos parasociales.

7. Impugnación de acuerdos

Si el socio entiende que los acuerdos sociales perjudican el interés de la sociedad, o son contrarios a la ley o los estatutos, los puede impugnarlos por la vía que establezcan los estatutos, ya sea por la vía judicial o mediante arbitraje.

El mes de julio de este año publicamos un artículo sobre la impugnación de las cuentas anuales.

8. Derecho de separación

En los supuestos establecidos en la Ley o en los estatutos, por ejemplo por la no distribución de beneficios, la modificación del objeto social, que se establezcan o se modifiquen prestaciones accesorias, modificación del régimen de transmisión de las participaciones, traslado del domicilio al extranjero; el socio puede abandonar la sociedad y en consecuencia la sociedad tiene que adquirir su participación. El derecho de separación del socio no es suprimible por la mayoría.

9. Abuso de la mayoría

Si el acuerdo adoptado por la mayoría, a pesar de cumplir con todos los requisitos formales, ha sido adoptado con la voluntad de perjudicar unos determinados socios, con abuso de la mayoría, puede ser anulado mediante impugnación.

El mes de marzo de este año publicamos un artículo sobre el abuso de mayoría.

10. Acción de responsabilidad contra el administrador

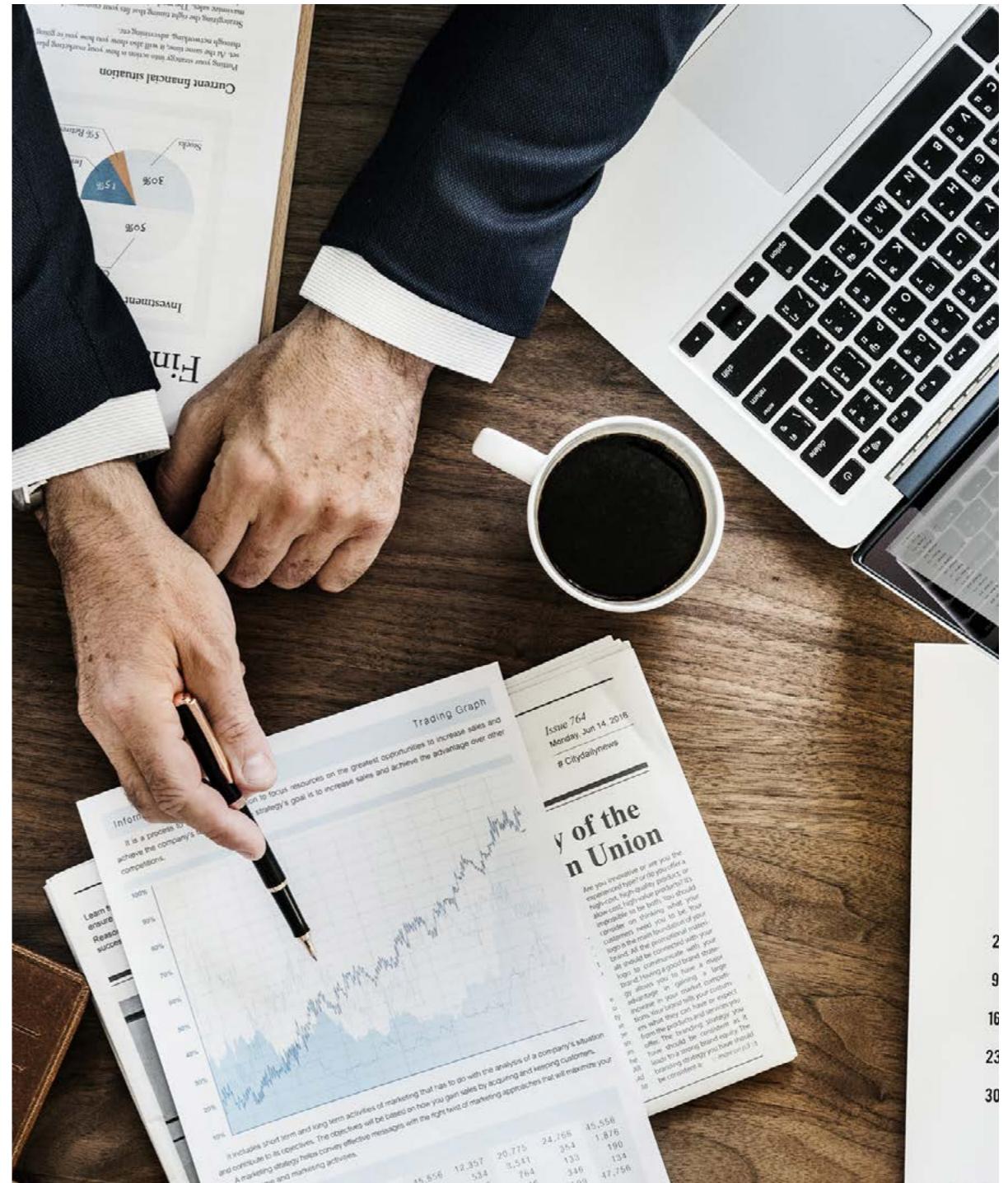
Los administradores tienen que ejercer su cargo con lealtad y diligencia. Los socios a título individual que representen al menos el 5% del capital social, además de la propia sociedad, pueden interponer una acción individual de responsabilidad contra el administrador por los daños que hayan causado al patrimonio de los socios.

La vida societaria siempre es compleja, como la vida misma, pues es un reflejo de ésta. Es importante adoptar los mecanismos de prevención necesarios al constituir la sociedad, mediante los estatutos o pactos parasociales oportunos, que analicen y regulen adecuadamente los aspectos sensibles para los socios minoritarios, a los efectos de proteger su inversión. Un asesoramiento adecuado en un inicio puede ahorrar muchos disgustos posteriores.

«Si el socio entiende que los acuerdos sociales perjudican el interés de la sociedad, o son contrarios a la ley o los estatutos, los puede impugnarlos por la vía que establezcan los estatutos»

Un contribuyente que haya sufrido pérdidas patrimoniales puede compensar unas con otras para reducir la factura fiscal de las plusvalías, incluso diferiendo esta compensación en ejercicios posteriores. Es importante analizarlo ya que la forma en que inviertas te hará pagar más o menos impuestos

La compensación de las pérdidas fiscales

Daniela Petruzzi

Abogada

Departamento de Tax

La compensación se puede dar dentro de dos ámbitos:

1. Pérdidas de un patrimonio particular:

Antes de ver cómo se compensan las pérdidas es necesario señalar que la Ley rechaza como pérdidas aquellas que no se justifiquen, es decir, de la que no exista prueba, tanto de la existencia real como de la razón y el origen de la misma.

Con la modificación de la redacción del artículo 49 de la LIRPF, con la Ley 26/2014, de 27 de noviembre, se establece que la integración y compensación en la base imponible del ahorro se compensan entre sí los saldos positivos y negativos de los rendimientos del ejercicio de la base del ahorro (rendimientos del capital mobiliario: intereses, cupones, dividendos, venta de bonos, seguros...).

Si tras esa operación continúa habiendo saldo negativo, se puede compensar con el saldo positivo de las rentas de la base del ahorro, con un límite del 20% de dicho saldo positivo en 2017 y 25% en 2018 y siguientes.

Finalmente, si aún queda saldo negativo, tenemos los cuatro ejercicios siguientes para compensarlo.

Aunque en un determinado año el contribuyente no tenga ganancias o rendimientos del ahorro con los que compensar las pérdidas, es importante declararlas porque la situación puede cambiar en ejercicios posteriores y generarse ingresos.

Por eso es importante planificar si se tiene intención de vender algún inmueble con ganancia, o algún fondo de inversión o acciones con ganancia, ya que se podría analizar en qué ejercicio realizar dichas operaciones para poder aprovechar la compensación con las pérdidas obtenidas.

Aunque en un determinado año el contribuyente no tenga ganancias o rendimientos del ahorro con los que compensar las pérdidas, es importante declararlas porque la situación puede cambiar en ejercicios posteriores y generarse ingresos.

2. Bases negativas dentro del patrimonio empresarial:

A nivel societario, las pérdidas también pueden tener un impacto muy significativo en la toma de importantes decisiones de compra y venta de empresas. En el caso del Impuesto sobre Sociedades, siempre que al final del ejercicio la base imponible del impuesto obtenida por la empresa resulte ser negativa, la entidad tendrá derecho, por un lado, a compensar las pérdidas aunque éstas procedan exclusivamente de ajustes fiscales, y por otro a la devolución de todas las retenciones soportadas, pa-

gos fraccionados e ingresos a cuenta efectuados.

La Ley del Impuesto sobre Sociedades permite pues minorar los beneficios fiscales de un ejercicio con pérdidas fiscales de ejercicios anteriores, y aunque no se establece límite temporal alguno, si se determina el límite cuantitativo del 70 % de la base imponible previa a la aplicación de la reserva de capitalización y a su integración. Aunque, en cualquier caso, se podrán compensar en el periodo impositivo bases imponibles negativas hasta el importe de 1.000.000 de euros, o la parte proporcional en el caso de que el periodo impositivo sea inferior al año.

En cuanto al periodo con el que cuentan las empresas para poder compensar las pérdidas, indicar que el plazo ha cambiado mucho a lo largo del tiempo, pues éste se ha ido ampliando con el

fin de favorecer la creación de empresas. Actualmente y para períodos impositivos iniciados con posterioridad al 1 de enero del 2015, la base imponible negativa de un periodo podrá compensarse con bases imponibles positivas de los ejercicios siguientes sin límite temporal alguno.

Es importante tener en cuenta que el derecho de la Agencia Tributaria para iniciar un procedimiento de comprobación de las bases imponibles negativas compensadas o pendientes de compensación prescribirá a los 10 años a contar desde el día siguiente a aquel en que finalice el plazo establecido para presentar la declaración o autoliquidación correspondiente al periodo impositivo en que se generó el derecho a su compensación, por lo que se debe guardar toda la documentación que justifique la existencia de estas bases durante este periodo de tiempo.

Con carácter general, el derecho a la compensación no tiene carácter transmisible, por lo que sólo la empresa que lo generó puede ejercerlo. La excepción la constituyen las empresas que se disuelven como consecuencia de una fusión o una escisión total en cuyo caso el derecho de compensación sí podrá transmitirse a la empresa adquirente.

Por otro lado también, las bases imponibles negativas son una de las causas de exclusión del régimen de consolidación fiscal en el Impuesto sobre Sociedades. La ley dice que cuando al cierre del ejercicio alguna entidad perteneciente al grupo acumule unas pérdidas (incluidas las generadas en ese ejercicio) que dejen reducido su patrimonio neto a una cantidad inferior a la mitad de su capital social, "a menos que a la conclusión del ejercicio en el que se aprueban las cuentas anuales (es decir,

en el ejercicio siguiente) esta última situación hubiese sido superada" (artículo 58.4.d. de la Ley 27/2014, de 27 de noviembre, del Impuesto sobre Sociedades, o "LIS").

Sin embargo, para el ejercicio 2015 y siguientes únicamente deberá compararse la situación patrimonial de la compañía en referencia a la fecha del cierre de los ejercicios, con independencia de que durante el año se haya reestablecido, aunque sólo sea temporalmente, tal situación patrimonial. Así, si durante dos ejercicios consecutivos sus cuentas anuales presentan una situación de desequilibrio patrimonial esa entidad habrá quedado excluida del grupo con efectos retroactivos.

En conclusión, en esas situaciones convendrá plantearse, unas semanas antes de que se cierre el siguiente ejercicio, la necesidad o no de llevar a cabo alguna ampliación de capital o aportación de socios para corregir tal situación cuanto antes.

«La Ley del Impuesto sobre Sociedades permite pues minorar los beneficios fiscales de un ejercicio con pérdidas fiscales de ejercicios anteriores»

A diferencia de lo que ocurre con el testamento, el pacto sucesorio es esencialmente irrevocable. Por eso, a menos que sus otorgantes decidan modificar el pacto sucesorio o resolverlo, no perderá vigencia

El pacto sucesorio en Catalunya

Elisa Ayguavives

Abogada

Departamento de Private Law

Frente al testamento, la institución del pacto sucesorio permite excluir posibles sorpresas una vez producida la defunción, en el momento de abrir el testamento.

A diferencia de lo que ocurre con el testamento, el pacto sucesorio es esencialmente irrevocable. Por eso, a menos que sus otorgantes decidan modificar el pacto sucesorio o resolverlo, no perderá vigencia. No podrá ser modificado o variado de forma unilateral.

Veamos en qué consiste el pacto sucesorio.

¿Qué es el pacto sucesorio?

La definición la encontramos en el artículo 431.1 del Código Civil de Catalunya y lo primero que debe tenerse en cuenta es que, a diferencia del testamento, en el pacto sucesorio intervienen como

mínimo dos o más personas.

De lo que se trata, en definitiva, es de que mediante esta figura una persona pueda disponer su sucesión instituyendo un heredero (o varios) o realizando una atribución particular a favor de alguien (por ejemplo, un legado); y otra persona (o varias) acepta la disposición efectuada a su favor.

La ordenación de la última voluntad del causante puede hacerse con la misma amplitud que en un testamento, por lo que podrán imponerse, por ejemplo cargas sobre los favorecidos tales como las de cuidado y atención de alguno de los otorgantes o de terceros; la del mantenimiento de la empresa familiar o el establecimiento profesional.

En escritura pública y publicidad

Los pactos sucesorios deben otorgar-

se en escritura pública para que sean válidos. Una vez otorgada la escritura pública, el Notario lo comunicará al Registro de Actos de Última Voluntad como ocurre con los testamentos.

Además, el pacto sucesorio será inscribible en el Registro de la Propiedad, podrán hacerse constar en el libro registro de socios o en el libro registro de acciones nominativas e incluso puede hacerse constar la existencia del mismo en el Registro Mercantil con el alcance y de la forma que la ley establece para la publicidad de los protocolos familiares, sin perjuicio que consten, además, las cláusulas estatutarias que se refieran al mismo.

¿Quiénes pueden otorgar un pacto sucesorio?

De acuerdo con lo dispuesto en el artículo 431.2 del Código Civil de Catalunya:

Puede otorgarse pactos sucesorios solo con las siguientes personas:

El cónyuge o futuro cónyuge.

La persona con quien convive en pareja estable.

Los parientes en línea directa sin limitación de grado, o en línea colateral dentro del cuarto grado, en ambos casos tanto por consanguinidad como por afinidad.

Los parientes por consanguinidad en línea directa o en línea colateral, dentro del segundo grado, del otro cónyuge o conviviente.

Fijémonos en que se habla de otorgantes, que no de favorecidos, pues los favorecidos pueden ser terceras personas que no concurren al acto y en relación con las cuales únicamente se pide que sobrevivan al tiempo de fallecer el causante.

Finalmente, como es lógico, los otorgantes deberán ser mayores de edad y gozar de plena capacidad de obrar.

¿Y si los otorgantes cambian de opinión?

Este es el punto por el que en muchos escenarios, el pacto sucesorio es ventajoso respecto del testamento. Veamos por qué.

Si los otorgantes se ponen de acuerdo en dejar sin efecto, o en modificar aspectos concretos del pacto sucesorio, podrán hacerlo sin problemas, por supuesto, en escritura pública. Pero el citado acuerdo de todos los otorgantes será necesario.

Ello significa, y así lo ha previsto expresamente la norma, que la modificación o resolución de un pacto sucesorio no será posible a partir del momento en que fallezca uno de los otorgantes. No obstante ello, si hubo más de 2 otorgantes, solamente se requerirá el acuerdo unánime entre aquellos a quienes afecte la concreta modificación o resolución.

¿Podría revocarse el pacto sucesorio por la voluntad de un solo otorgante?

Como hemos visto, la esencia del pacto sucesorio es su irrevocabilidad, pues a diferencia del testamento (unilateral), el pacto sucesorio es un acuerdo entre 2 o más personas. Consecuencia de ello es que si no existe consenso o unanimidad en los otorgantes de cara a la modificación o revocación del pacto sucesorio, dicha posibilidad deberá fundamentarse en alguna previsión que se haya contemplado en el propio pacto.

La revocación del todo o de una parte del pacto sucesorio válido exigirá que concurra un motivo válido, y nunca será tan sencillo como la modificación o revocación de la voluntad plasmada en testamento.

Como última prevención, a fin de evitar abusos, se contempla que la revocación tendrá que promoverse en el plazo de 4 años desde que apareciera la causa (so pena de caducidad), y que cualquier revocación deberá notificarse a los afectados, que dispondrán del plazo de un mes para oponerse a ello. Formulada, en su caso oposición por los afectados, el interesado vendrá obligado a interponer acción judicial en el plazo de un año.

¿Podrá el pacto sucesorio verse afectado en caso de crisis matrimonial o de convivencia?

Como regla general, el artículo 431.17 del Codi Civil de Catalunya establece que la nulidad del matrimonio, la separación, el divorcio, o la extinción de la pareja estable, de cualquiera de los otorgantes, no alterará la eficacia de los pactos sucesorios (a diferencia de lo que ocurre con los testamentos), salvo que se hubiera pactado expresamente otra cosa.

Conclusiones

De la regulación de la institución del pacto sucesorio en el derecho catalán se deriva que estamos ante un instrumento de fabulosa utilidad en muchas de las situaciones que de ordinario se presentan en la vida de las personas.

Pensemos, por ejemplo, en el caso de que se busque preservar la continuidad e indivisibilidad de la empresa o negocio familiar en generaciones futuras; o en los supuestos en que se pretenda, por ejemplo, en un escenario de crisis conyugal o afectiva, asegurar que la titularidad de un determinado bien compartido recaerá en un determinado descendiente común; o simplemente, se deseen vincular las disposiciones sucesorias de varias personas de forma que no pueda una de ellas tomar un camino independiente sin el conocimiento de los demás.

Estamos convencidos que puede ser el instrumento ideal para asegurar el relevo generacional de la empresa familiar

El pacto sucesorio como instrumento para planificar la sucesión de la empresa familiar

Carlos Muñoz

Abogado

Departamento de Wealth Management

Tras el artículo referente a la definición de los pactos sucesorios según lo regulado en el Código Civil de Catalunya, conviene detenernos en el análisis de la utilización de éstos para la planificación de la sucesión de la empresa familiar ya que estamos convencidos que puede ser el instrumento ideal para asegurar que el relevo generacional se desarrolla de una determinada manera.

En el sentido de lo anterior, el pacto sucesorio lo podrá firmar el empresario con su familiar o familiares (recordemos que admite el otorgamiento con una pluralidad de personas) de modo que se regulará la transmisión de la empresa de una determinada manera y a favor de una o varias personas, sujetándolo ello a una serie de condiciones. Además, el pacto suceso-

rio es esencialmente irrevocable, por cuanto requiere del acuerdo de todas las personas que lo otorgaron para su modificación o revocación.

En la mayoría de las ocasiones, la preocupación del empresario será el aseguramiento de que la empresa o del patrimonio familiar se mantenga dentro de la familia y la mejor continuidad de ésta, a cuyo efecto se podrá acordar la transmisión de la propiedad de la empresa y, también, la sucesión en la dirección de la misma. Además, recordemos que, igual que los protocolos familiares, los pactos sucesorios podrán inscribirse en el Registro Mercantil.

Sobre la dirección de la empresa

El pacto sucesorio permite regular quién se encargará de la administración de la

compañía una vez se produzca la sucesión, regulando qué familiar o familiares ostentará este cargo e incluso permitiría designar una persona externa a la familia para que desarrolle esta función. De este modo, se forzará a los futuros propietarios al nombramiento de esta determinada persona para ocupar este cargo.

Sobre la transmisión de la empresa

Será más común encontrar en pactos sucesorios disposiciones encaminadas a acordar la o las personas que recibirán la propiedad de la empresa, pudiendo regular, incluso, la distribución de las acciones o participaciones de la compañía entre los diferentes miembros de la familia en función de su dedicación a la misma. Además, se suelen acordar disposiciones adicionales, como puede

ser prohibiciones de disponer a favor de terceros o terceros ajenos a la familia, políticas de distribución de dividendos, régimen de mayorías para la adopción de acuerdos y otras muy diversas limitaciones o previsiones para el mejor funcionamiento de la empresa familiar.

Tributación

Al tratarse de disposiciones con efectos, en la mayoría de los casos, mortis causa, la adquisición de bienes por la vía hereditaria constituirá el hecho imponible del impuesto sobre Sucesiones.

Distinta es la tributación de aquellos pactos sucesorios que contemplen la atribución de presente, esto es, que impliquen la transmisión de la plena propiedad de un bien al futuro heredero, por parte del futuro causante como un

avance de la herencia. En estos casos, la transmisión tributará por el impuesto sobre sucesiones, pero éste se devengará en el momento en que se firme el pacto. En cuanto a la tributación del futuro causante o transmitente, Dirección General de Tributos consideraba (mediante varias consultas, entre ellas la CV 1521-14 o la CV 1543-15) que, pese a constituir el hecho imponible del impuesto sobre donaciones, en sede del transmitente se producía una ganancia patrimonial sujeta al IRPF. Sin embargo, el Tribunal Supremo, mediante Sentencia de 9 de febrero de 2016 se pronunció sobre las “aportaciones” gallegas (figura muy similar al pacto sucesorio catalán) estableciendo que la naturaleza jurídica del pacto sucesorio no debe alterarse por la anticipación del efecto patrimonial a la muerte, de lo que resultaría aplicable la exención del art. 33.3 b) del IRPF.

Como hemos apuntado, la referida sentencia versa sobre las “aportaciones” gallegas, figura similar al pacto sucesorio catalán pero cuya aplicación debe ser estudiada con cautela, así que entendemos que es necesaria una regulación específica que nos aporte seguridad jurídica.

«La preocupación del empresario será el aseguramiento de que la empresa o del patrimonio familiar se mantenga dentro de la familia y la mejor continuidad de ésta»

Las entidades jurídicas deberán declarar obligatoriamente en los registros quienes son los beneficiarios efectivos. Esta obligación pasará a ser exigible a partir del 1 de enero de 2018 para las sociedades, sucursales, asociaciones y fundaciones y las ya constituidas tendrán plazo hasta el 31 de diciembre de 2018

Obligación de registro del beneficiario efectivo de las sociedades andorranas

Meritxell Alarcón

Abogada

Virtus Advocats

El Gobierno de Andorra el día 5 de septiembre de 2018 aprobó el Reglamento regulador del registro y acceso a la información relativa a los beneficiarios efectivos en los registros de entidades jurídicas.

Este texto desarrolla lo que se dispone en la Ley 14/2014, del 22 de junio, de prevención y lucha contra el blanqueo de dinero o valores y la financiación del terrorismo, y da cumplimiento a las recomendaciones del Grupo de Acción Financiera (GAFI) y otras normativas y directivas europeas. A la vez, desarrolla los procedimientos para suministrar a los Registros de Sociedades Mercantiles, de Asociaciones y Fundaciones, la información relativa a los beneficiarios efectivos de las entidades inscritas, y garantiza que esta información se mantenga actualizada y sea precisa.

También regula el procedimiento de

acceso a esta información por parte de la Unidad de Inteligencia Financiera de Andorra (UIFAND) y otras autoridades competentes, de los sujetos obligados y de las personas y las organizaciones que acrediten un interés legítimo, petición que se formulará por escrito.

En conformidad con el apartado 3 del artículo 3 de la Ley 14/2017 es beneficiario efectivo:

→ **En el caso de las personas físicas:**

La persona o personas físicas que controlen en último término el cliente y/o la persona o personas físicas por cuenta de las cuales se realiza la operación o la actividad. El beneficiario efectivo incluye, como mínimo:

→ **En el caso de las personas jurídicas:**

La persona o personas físicas que en

último término tengan la propiedad o el control de una persona jurídica a través de la propiedad directa o indirecta de un porcentaje suficiente de acciones o derechos de voto o derechos de propiedad en esta entidad, incluidas las carteras de acciones al portador, o mediante el control por otros medios, exceptuando las sociedades que coticen en un mercado regulado y que estén sujetos a requisitos de información de acuerdo con normas internacionales que garanticen la adecuada transparencia de la información sobre la propiedad.

A estos efectos se considerará que ostenta la propiedad directa de la sociedad o entidad por el hecho que una persona física tenga al menos una participación del 25%.

El hecho que una sociedad que esté bajo el control de una o varias personas físicas, o que múltiples sociedades,

que estén a su vez bajo el control de la misma persona o personas físicas, tenga una participación em el capital social de al menos el 25%.

En caso de que, una vez agotados todos los medios posibles y siempre que no haya motivos de sospecha, no se identifique a ninguna persona conforme al apartado anterior o en caso que haya dudas que la persona o personas identificadas sean los beneficiarios efectivos, lo será la persona o personas físicas que ejerzan la dirección efectiva mediante otros medios.

En caso de que no se haya identificado a ninguna persona física conforme al inciso anterior, será beneficiario efectivo la persona física que actúe como consejero delegado o con poderes ejecutivos equivalentes.

Obligaciones formales

Así, las entidades jurídicas tendrán que declarar obligatoriamente en los registros pertinentes quién sean los beneficiarios efectivos, así como tendrán que llevar un libro registro de los beneficiarios efectivos que tendrán que suministrar al registro correspondiente.

La Ley de prevención y lucha contra el blanqueo exige identificar los beneficiarios efectivos a partir del 1 de enero de 2018 y el reglamento establece esta obligación por antes del 31 de diciembre de 2018. Esta obligación exige inscribir además de los socios, los beneficiarios efectivos de las sociedades, sucursales, fundaciones y asociaciones andorranas.

Los sujetos obligados tienen que conservar registros de las medidas tomadas para identificar el beneficiario efectivo conforme a los incisos anteriores.

Las sociedades y sucursales suministrarán al Registro de Sociedades los datos de los beneficiarios efectivos mediante el formulario que se incluye en el Reglamento, en el plazo de 15 días hábiles desde la fecha de otorgamiento de la escritura pública de constitución, o al del cambio de los mismos. El notario que autoriza la escritura pública de constitución puede enviar directamente los datos de los beneficiarios efectivos mediante el mandato de los miembros del órgano de administración.

Si no es preceptiva la escritura pública que determine el cambio del beneficiario efectivo, hay que comunicarlo en el plazo de dos meses a contar de la adopción del acuerdo.

Las sociedades, asociaciones y fundaciones pueden solicitar de manera motivada al registro correspondiente que se suspenda el acceso a la información relativa a los beneficiarios efectivos o que se limite a una parte de la información en caso de riesgo de fraude,

secuestro, chantaje, violencia o intimidación o si el beneficiario efectivo es un menor o tiene alguna incapacidad no relacionada con la edad.

Finalmente hay que tener en cuenta que las sociedades, sucursales, asociaciones y fundaciones ya constituidas tendrán que inscribir los beneficiarios efectivos **antes del 31 de diciembre de 2018**, de acuerdo con los requisitos expuestos anteriormente. Consultanos si tienes cualquier duda.

«Hay que tener en cuenta que las sociedades, sucursales, asociaciones y fundaciones ya constituidas tendrán que inscribir los beneficiarios efectivos antes del 31 de diciembre de 2018»

Las empresas más rentables presentan períodos más cortos en existencias y deudores que las menos rentables

¿Estoy gestionando de forma correcta el Artículo Circulante?

Xavier Puiggrós

Economista

Departamento de Advisory

Si en el artículo anterior analizábamos la evolución del cashflow y su importancia tanto en el análisis financiero como contable, en este artículo queremos hacer hincapié en la gestión de este activo corriente que en la mayoría de las PYMES de nuestro país representa una parte importante del activo total de las empresas.

Por este mismo hecho, es muy importante la gestión que hacemos de este activo circulante puesto que de esta gestión depende en buena medida la rentabilidad y la liquidez de la empresa.

Cómo ya vimos también en el artículo de "Análisis de Masas patrimoniales," el capital corriente o Fondo de Maniobra se calculaba como la diferencia entre el Activo Corriente y la Pasiva Corriente. En el caso de que esta diferencia sea positiva, nos querrá decir que una parte de este está financiado con recursos ya sean propios o ajenos, a largo plazo.

Por el correcto funcionamiento de una

sociedad, siempre haciendo referencia en la gestión del circulante, es recomendable que:

- El fondo de maniobra sea positivo.
- Que este se mantenga positivo a lo largo del tiempo.

Pero por qué este segundo punto se cumpla, se necesario que la financiación sea a largo plazo vía:

- A través de la financiación del propio ciclo de explotación (proveedores y otros acreedores).
- Por medio de recursos permanentes (Patrimonio Limpio y fondos ajena a largo plazo)

La necesidad de recurrir a esta segunda vía de financiación viene explicada por la diferencia entre el Período Normal Medio de Maduración Técnico o Económico y el Período Medio de pago.

Período normal medio de maduración técnico o económico

También conocido como Ciclo del Activo Corriente, es el tiempo medio que pasa entre que se compran las materias primeras que utilizaremos para la producción, se transforman y se venden y finalmente hasta que se llegan a cobrar a los clientes.

Período medio de pago

También conocido como Ciclo de la Pasiva Corriente, empieza a contar el tiempo mediano desde que se adquieren todos los factores necesarios para la producción hasta que finalmente se paga a los proveedores y otros acreedores. La diferencia entre estos dos cálculos, se denomina el Ciclo de Caja o Período Normal Medio de Maduración financiero. El resultado nos indica, de media, el tiempo que transcurrir desde que se ha pagado al proveedores hasta que finalmente hemos cobrado de los clientes.

En el caso de que el Ciclo de Caja sea positivo, querrá decir que pagamos mucho antes a nuestros proveedores que no cobramos las ventas realizadas. En este caso nos hará faltar una financiación extra, ya sea propia o ajeno, puesto que no tendremos suficientes recursos para financiarnos con los recursos propios de explotación. Cómo se puede observar, la mayoría de las partidas tanto del activo corriente como del pasivo corriente, son variables relevantes en los cálculos de ambos períodos puesto que están directamente relacionados con los ciclos de explotación.

Por lo tanto, una gestión eficiente de las diferentes partidas que engloban el corto plazo (existencias, caja, clientes, proveedores...) será determinante para el futuro de nuestra empresa, y está demostrado que aquellas empresas que presentan períodos más cortos en la rotación de las existencias o en el pago y cobro de las actividades de explotación tienen unas rentabilidades más elevadas.

INDICADORES ECONÓMICOS

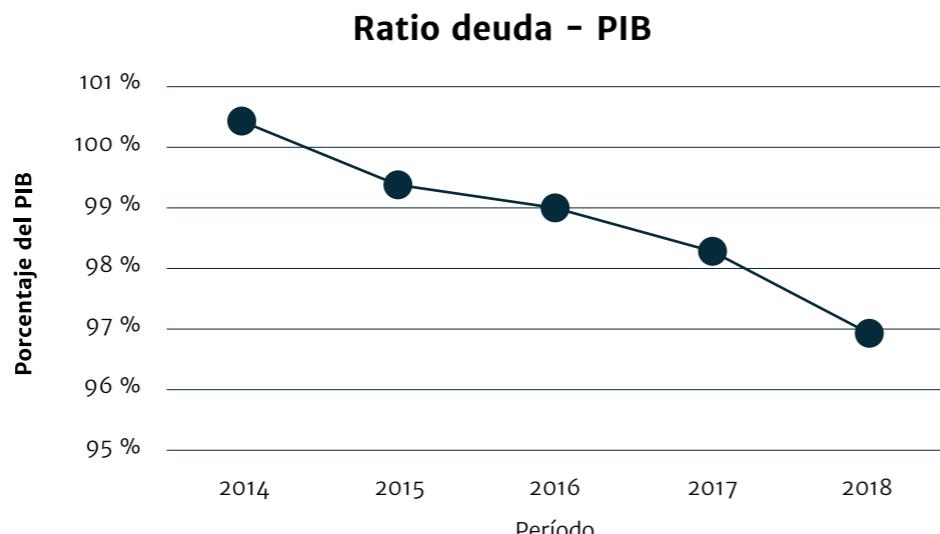
Evolución de la deuda pública española y su coste financiero para todos los ciudadanos

Xavier Puiggrós
Economista
Departamento de Advisory

Durante los últimos años, la deuda pública ha sido una de las grandes debilidades de la economía española y que ha llegado a alcanzar el 100% del PIB del país.

Esta deuda tiene un coste financiero a modo de intereses para todos los ciudadanos de este país. Los presupuestos del estado contemplaban para el ejercicio 2018 un gasto de 31.547 millones de euros, sólo en intereses. Y aunque no lo parezca, esta cifra supone un descenso del 1,9% respecto al coste en intereses de deuda presupuestado en el ejercicio anterior y es la cifra más baja desde 2012.

El coste de la deuda ha ido ascendiendo durante los ejercicios donde la crisis ha tenido más impacto en el país hasta estabilizarse entorno el ejercicio 2014 después de un aumento importante desde el 2012 debido al rescate de la banca española con fondos europeos. La regulación de los tipos de interés fijados por el Banco Central Europeo ha sido uno de los elementos más importantes para la estabilización del coste financiero de la deuda pública española en los últimos años ya que ha permitido al estado financiarse a un tipo de interés que se acerca al 0%.

